Raadsvoorstel

Zaaknummer: 3045171
Steller: M. van der Meer, A. Klunder
Datum commissie: 24 november 2026
Datum raadsvergadering: 8 december 2026

Team: Onderwijs, doelgroepenvervoer & leisure, ZS
Teammanager: M. Leemhuis
Portefeuillehouder: D. Boutkan
E-mail: m.vander.meer@hoorn.nl/a.klunder@hoorn.nl

Onderwerp
Herijking subsidies

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

De raad besluit

1. Het college meer tijd te geven voor een goed onderbouwd voorstel om de besparing van €670.000,- op subsidies per 2029 te realiseren
2. Daarmee de taakstelling op subsidies voor het begrotings-/subsidiejaar 2028 niet te effectueren
3. En de financiële consequenties hiervan te verwerken in de Kadernota 2027

Samenvatting
Gemeente Hoorn heeft een financiële opgave om te besparen op haar uitgaven. De financiële opgave is breed verdeeld en betekent ook een verlaging van het budget voor subsidies. In 2024 is een structurele besparingsopgave van € 670.000 op subsidies vastgesteld, oorspronkelijk vanaf 2027. In 2025 besloot de gemeenteraad om vanaf 2028 te besparen op subsidies.

De mogelijkheden om per 2028 te besparen zijn onderzocht, maar dat leidt nog niet tot een goed onderbouwd voorstel. Ook de ontwikkeling van impact gericht subsidiëren geeft hiervoor nog onvoldoende houvast. Besparen per 2028 is alleen mogelijk door een vrij willekeurige selectie te maken van subsidies met als risico dat subsidiepartners activiteiten zullen moeten afbouwen of zelfs verdwijnen, terwijl deze straks van groot belang kunnen zijn om de maatschappelijke opgaven te realiseren. De financiële gevolgen van dit voorstel zijn €670.000,-. Deze worden verwerkt in de kadernota 2027.

Met dit voorstel kiest de gemeenteraad voor een zorgvuldig traject en onderbouwing van de invulling van de besparingsopgave waarmee beter kan worden aangesloten bij impact gericht subsidiëren, de maatschappelijke opgaven van gemeente Hoorn en om beargumenteerd keuzes te maken.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
De gemeente Hoorn staat de komende jaren voor een grote financiële opgave door o.a. de kortingen vanuit het Rijk op het gemeentefonds en de nog steeds verder oplopende kosten voor de Jeugdzorg. In 2024 is een ombuigingstaakstelling vastgesteld wat een structurele besparingsopgave van € 670.000 op subsidies betekent, oorspronkelijk vanaf 2027. In 2025 besloot de gemeenteraad om vanaf 2028 te besparen op subsidies.

Belang
Het belang is een financieel gezonde gemeente (structureel sluitende meerjarenbegroting) en zorgvuldige onderbouwing van een voorstel om te besparen op subsidies.

Centrale vraag
Hoe zorgt de raad ervoor dat er zorgvuldig toegewerkt kan worden naar een goed onderbouwd voorstel voor structurele besparing op subsidies wat ook goed aansluit bij de maatschappelijke opgaven voor gemeente Hoorn?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat
Door meer tijd te nemen voor een goed onderbouwd voorstel om te besparen kunnen subsidies beter aansluiten bij de maatschappelijke opgaven van de gemeente.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie
Niet van toepassing.

4. Kaders
Begroting 2025 met ombuigingenlijst "Hoorn Financieel Gezond" (12 november 2024)
Hierin staan de gekozen terreinen waarop moet worden omgebogen met daarbij het bedrag per jaar. De opdracht die hieruit is voorgekomen is om per 2028 €670.000 per jaar aan ombuigen te realiseren op subsidies.

AWB, ASV, subsidieverordeningen en regelingen
In titel 4.2. Awb zijn de bepalingen opgenomen m.b.t. de subsidies. Onder subsidie wordt verstaan: de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

In de Algemene subsidie verordening (ASV) staan de regels en bepalingen waaraan het proces van het verlenen van subsidie moet voldoen. In aanvulling op de ASV zijn er ook deelverordeningen en/of deelregelingen-nadere regels. De deelverordening is een verdere uitwerking van de ASV, er wordt voor een beleidsveld of een thema als aanvullende regelgeving opgesteld.

Artikel 4:23, eerste lid, van de Awb schrijft voor dat een subsidie in beginsel gebaseerd moet zijn op een wettelijk voorschrift en dat daarin de te subsidiëren activiteiten zijn omschreven. De te subsidiëren activiteiten moeten daarom worden uitgewerkt in een nadere regeling/subsidieregeling. Daarnaast zijn er ook begrotingssubsidies en incidentele subsidies. Beide zijn niet op een wettelijk voorschrift gebaseerd en worden ook wel buitenwettelijke subsidies genoemd.

Gemeentewet en begroting
Art. 190, lid 1 Gemeentewet: Het college biedt jaarlijks, tijdig voor de in artikel 191, eerste lid, bedoelde vaststelling, de raad een ontwerp aan voor de begroting met toelichting van de gemeente en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren.

Art. 191 lid 1 Gemeentewet: De raad stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.

Projectopdracht heroverweging en optimalisatie gemeentelijke subsidies (8 april 2025)
Geeft de kaders voor de uitvoering van de herijking subsidies, vastgesteld door directie en college.

Raadsbrief zomerupdate herijking subsidies (7 juli 2025)
Informatie over de stand van zaken rond de herijking subsidies en een korte samenvatting van de informatie over het proces dat ook is gedeeld tijdens de themasessie op 3 juni 2025. Hierin is ook de planning voor het projecttraject opgenomen.

Amendement C heroverweging subsidies kadernota 2025
De raad besloot eenmalig € 330.000 te storten in de reserve Incidentele Bestemmingen voor subsidiepartners die vóór de herijking in financiële problemen kwamen of dreigden te komen. Een eventueel restant werd ingezet om de ombuigingsopgave van 5% voor alle subsidiepartners te verzachten. Daarnaast stelde de raad via een amendement op de Begroting 2026 € 370.000 beschikbaar voor 2027.

Amendementen Uitstel traject herijking subsidies begroting 2026 (12 november 2025)
Tijdens de behandeling van de begroting 2026 zijn twee amendementen aangenomen die invloed hebben op het traject. Het amendement 'Uitstel traject herijking subsidies begroting 2026' zorgt ervoor dat de ombuiging van €670.000 niet per 1 januari 2027, maar per 1 januari 2028 hoeft te worden gehaald. Door dit extra jaar ontstaat er meer ruimte om de methode impactgericht subsidiëren goed te ontwikkelen en toe te passen. Dit helpt bij het maken van een doelmatige afweging voor herverdeling. Ook geeft het meer tijd om het participatieproces zorgvuldig uit te voeren en richting subsidiepartners een duidelijke, realistische en juridisch verantwoorde planning te hanteren.

Raadsbrief Vervolg project herijking subsidies na themasessies en amendementen oktober/november 2025
Geeft een vooraankondiging op de wijziging van de planning voor de herijking subsidies naar aanleiding van de themasessies en de amendementen die zijn aangenomen.

Raadsbrief Meer tijd nodig voor herijking 22 oktober 2026
Informatie over stand van zaken rondom de besparingsopgave en impact gericht subsidiëren. Verschillende mogelijkheden om te besparen zijn onderzocht, maar dat heeft niet geleid tot een concreet en goed onderbouwd voorstel om de besparingsopgave per 2028 te realiseren.

5. Argumenten

1. Voor zorgvuldige onderbouwing is meer tijd nodig
Besparen op subsidies betekent moeilijke keuzes maken. Dat vraagt om zorgvuldige en goed onderbouwde afwegingen. Daarvoor is meer tijd nodig. In de afgelopen jaren zijn subsidies onderzocht, is er gekeken naar verschillende mogelijkheden om te besparen en zijn er bijeenkomsten geweest met de gemeenteraad en subsidiepartners. Er is ook veel informatie op-gehaald, dat heeft echter nog niet geleid tot een concreet en voldoende gemotiveerd voorstel.

Op dit moment zijn maatschappelijke effecten en resultaten niet altijd voldoende concreet verbonden aan subsidies. Daardoor zijn de maatschappelijke gevolgen van aanpassingen in subsidies niet goed te overzien. Ook ontbrak tot oktober 2025 een actuele visie op het maatschappelijk domein. Na vaststelling van deze visie is deze verbonden aan de te ontwikkelen methodiek van impactgericht subsidiëren. Dat zorgt voor versterking van de verbinding tussen subsidies en hun bijdragen aan de gemeentelijke doelen.
De vertaling hiervan vraagt tijd, zowel van de gemeente als van maatschappelijke partners. Uitstel met één jaar maakt het mogelijk om het subsidielandschap inhoudelijk te herijken en de nieuwe werkwijze

voor impact gericht subsidiëren zorgvuldig te ontwikkelen. Daarmee kan de uiteindelijke besparing onderdeel worden van een bredere inhoudelijke keuze over maatschappelijke opgaven, prioriteiten en beschikbare subsidiebudgetten.

Achtergrond
De reikwijdte van de besparingsopgave is niet het totale budget voor subsidies. Een deel ervan is niet of nauwelijks beïnvloedbaar omdat het verbonden is aan voorwaarden vanuit het Rijk of er is afstemming met de regio vereist.
Ongeveer 60-75% van het totale budget voor subsidies is lokaal beïnvloedbaar. De meeste partners die hier gebruik van maken doen dat al meerdere jaren. Het gaat veelal om structurele subsidies (>80% van het totaalbudget voor subsidies) en een klein deel incidentele subsidies. Besparen betekent ingrijpen in langdurige subsidierelaties en dan vooral in het maatschappelijk domein, inclusief kunst en cultuur waar een aanzienlijk deel van het subsidiebudget aan wordt besteed.
Ook is duidelijk geworden dat subsidies zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld en soms uitgebreid. Daarbij is niet altijd de afweging gemaakt of dat nog past bij de ambities voor gemeente Hoorn. Die ambities waren eerder nog niet ingevuld. Met de in 2025 vastgestelde Meerjarenvisie Sociaal Beleid 2026-2040 is hier nu meer richting aan gegeven. Ook is er voor het fysieke domein een aangepaste Omgevingsvisie gemaakt.

Het subsidiebureau is in de afgelopen periode ingesteld en dat heeft tot kwaliteitsverbetering in het proces geleid. Subsidies worden nu meer verbonden aan de juiste begrotingspost en de doelen die hierbij horen. In 2025 is in verschillende sessies met de gemeenteraad en subsidiepartners gesproken over de besparingsopgave en impact gericht subsidiëren.

2. Het alternatief is vrij willekeurig subsidies beëindigen of verlagen
Er is geen goed alternatief voor het uitstellen van de besparingsopgave. De besparingsopgave per 2028 realiseren is alleen mogelijk door uitsluitend financiële ingrepen zonder inhoudelijke onderbouwing zoals een generieke korting op alle subsidies of het beëindigen van een aantal grotere subsidies. Het is mogelijk dat hierdoor subsidiepartners verdwijnen die later essentieel blijken omdat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de maatschappelijke doelen van de gemeente en veel impact genereren.

3. Besparen per 2028 zorgt voor het voortijdig 'omvallen' van subsidiepartners
Vooralsnog is het de wens van college en raad om geen subsidiepartners voortijdig te laten 'omvallen'. Het zou jammer zijn als subsidiepartners door de besparingsopgave verdwijnen, terwijl juist zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de maatschappelijke doelen van de gemeente en veel impact genereren.

4. De redelijke termijnen kunnen niet in acht genomen worden: mogelijk financiële tegenvallers
Subsidieverlaging of beëindiging moet tijdig moeten worden aangekondigd bij de subsidiepartners. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (art. 4:51 Awb) geldt voor structurele subsidies, subsidies die meerdere jaren achtereen zijn verstrekt, een redelijke aankondigingstermijn. Wat een redelijke termijn is kan per subsidiepartner verschillen. In het algemeen geldt dat deze termijn langer is naarmate de gevolgen voor de subsidiepartner ingrijpender zijn. Als een redelijke termijn niet in acht kan worden genomen dan kunnen daar kosten aan verbonden zijn zoals frictiekosten of afbouwregelingen. Hierdoor wordt de beoogde besparing niet direct gerealiseerd.

De huidige taakstelling verlaagt het subsidiebudget 2028. Het voorstel van het college om de effectuering van de taakstelling nog een jaar uit te stellen betekent feitelijk dat het subsidiebudget 2028 niet daalt en daarmee hoger is dan nu geraamd in de meerjarenbegroting. De vaststelling van de hoogte van het subsidiebudget is een bevoegdheid van de raad. Uw raad dient het voorstel van het college om de taakstelling een jaar door te schuiven daarom te bekrachtigen of te verwerpen. In dat laatste geval heeft dat alleen het gewenste effect, als de gemeente een redelijke termijn in acht te neemt om te komen

tot afbouwen van subsidies in 2028. Daarvoor wordt u nu formeel voorgesteld de taakstelling voor het begrotingsjaar 2028 niet te effectueren. De kadernota 2027 komt voor dit moment te laat.

5. *Verwerking financiële gevolgen in Kadernota 2027*
Besluiten over 2028 nemen we formeel bij de Kadernota 2027 omdat die ook gaat over het begrotingsjaar 2028. Mede naar aanleiding van vragen tijdens de informatiesessie voor de raad dd 27 oktober is dit nogmaals nader beschouwd.

De Kadernota is het moment waarop de gemeenteraad alle wensen, tegenvallers, meevallers en beleidswijzigingen (ruimtevragers) integraal afweegt. Omdat de financiële consequenties betrekking hebben op 2028, wordt voorgesteld de financiële consequenties te betrekken bij de kadernota 2027. Daar neemt u ook de eerste formele besluiten over het jaar 2028. Op dat moment is ook meer zicht op het geactualiseerde financieel meerjarenbeeld inclusief eventuele dekkingsmogelijkheden. Formeel stelt de gemeenteraad op 10 november alleen de begroting van het komende begrotingsjaar vast (2027) en nemen ze de raad kennis van de ramingen van de jaren daarna. De Kadernota 2027 is daarom ook het eerstvolgende logische moment om de begroting 2028 aan te passen.

Tot het moment van de Kadernota kunnen er ook financiële meevallers ontstaan zoals de gevolgen van de begin 2027 te verwachten uitspraak van de Commissie van Ark, veranderingen in de rijksuitkeringen (via het Gemeentefonds) of besparingen op subsidies die toch al eerder dan 2029 gerealiseerd kunnen worden zoals in de Raadsbrief van 22 oktober 2026 vermeld. Die mogelijkheden worden de komende maanden in kaart gebracht.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie
Tijdige communicatie met subsidiepartners is van belang met het oog op de redelijke termijnen maar ook zodat subsidiepartners zich goed kunnen voorbereiden op de veranderingen.

7. Financiële gevolgen
Dit voorstel heeft financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat 2028. Deze worden verwerkt bij de Kadernota 2027. In 2026 en 2027 was een budget beschikbaar gesteld voor subsidiepartners die voor de herijking in financiële problemen komen. Het is mogelijk dat dit ook in 2028 nodig is. Dat wordt dan ook meegenomen bij de Kadernota 2027.

8. Communicatie
Voor de interne communicatie worden verschillende middelen ingezet. Zo is er een webpagina waarop de laatste ontwikkelingen rondom subsidies worden bijgehouden. Er worden bijeenkomsten georganiseerd voor accounthouders van de gemeente (beleidsmedewerkers die eerste contactpersoon zijn voor subsidiepartners) en er is een Q&A verstuurd. Ook in het vervolg van het project zullen interne communicatiekanalen volop benut worden.
Voor de externe communicatie met subsidiepartners wordt een communicatieplan ontwikkeld.

9. Realisatie
Om de besparing met ingang van 2029 te kunnen effectueren, moeten de voorbereidingen rond de zomer van 2028 zijn afgerond. Subsidieaanvragen voor 2029 moeten uiterlijk 1 september 2028 zijn ingediend. Hieronder volgt een globale en voorlopige beschrijving van de te nemen stappen.
Tijdens de informatiesessie heeft de raad aandacht gevraagd voor voldoende ruimte om bij de herijking van de subsidies tot een zorgvuldige afweging te komen. Dit aandachtspunt wordt betrokken bij de verdere uitwerking van het proces en de stappen die nodig zijn om de beoogde besparing per 2029 te realiseren.

2026
De uitgangspunten voor de Hoornse variant van impact gericht subsidiëren worden dit jaar nader uitgewerkt en vormen het kader voor het te ontwikkelen implementatieplan inclusief planning. Er worden

voorbereidingen getroffen om de subsidiebudgetten per 2029 te verlagen, vanuit de verbinding met maatschappelijke opgaven en impact gericht subsidiëren.

Het is van belang om subsidiepartners op tijd te betrekken bij de veranderingen. Daarom wordt er een communicatieplan ontwikkeld voor de subsidiepartners en interne communicatie. Hierbij wordt rekening gehouden met de reguliere gesprekken tussen accounthouders en subsidiepartners. Ook de betrokkenheid van de gemeenteraad wordt hierin meegenomen.
2027
In het eerste kwartaal van 2027 wordt een implementatieplan voor impact gericht subsidiëren afgerond waarbij ook rekening wordt gehouden met mogelijkheden voor een nieuwe subsidieregeling. Ook wordt een voorstel gedaan voor invulling van de besparing per 2029. Daarvoor wordt vanuit meerdere invalshoeken naar subsidies gekeken waaronder visie documenten, het lopende onderzoek naar de sociale basisinfrastructuur, een benchmarkonderzoek naar subsidies van Impact House en beleid.

Het communicatieplan wordt uitgevoerd en partners worden op tijd bij het proces betrokken. Gemeenteraadsleden worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij bijeenkomsten voor subsidiepartners. Indien nodig wordt in de tweede helft van het jaar een nieuwe subsidieregeling(en) ontwikkeld en vastgesteld.

2028
Het eerste half jaar staat in het teken van praktische aanpassingen zoals de aanvraagprocedure en aanvraagformulieren. Subsidie aanvragen voor 2029 moeten voor 1 september 2028 worden ingediend.

Hoorn, – 3 NOV. 2026

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester